

MEDITATIE

HERFST

“Wij allen vallen af als een blad, onze misdaden voeren ons weg als een wind.”

Jesaja 64 : 4b

Zoals de lente spreekt van het leven, zo spreekt het najaar van het sterven. Prachtig zijn de najaarsslanen met hun diepe, schone kleuren van de bladeren der bomen, maar die spreken toch van vergane glorie, want nog even en ze vallen neer om vertreden en verteerd te worden. de taal van de herfst is de taal van het loslaten, want de bladeren moeten de boom loslaten, waarmee ze eens in levensverbinding samen groeiden. Loslaten, dat is de sprake, die er uitgaat van dit jaargetijde. Zoals iemand zei :

“de dood heeft mij een brief geschreven;

Ik las hem op het vallend blad.”

Ieder blad is een brief. Wij zijn de geadresseerden, de afzender is de dood. Wij allen vallen af als een blad. Of we willen sterven of leven, het is de werkelijkheid. Ondanks alle krampachtige pogingen om jong te lijken en jong te doen, het is de mens gezet eenmaal te sterven en daarna het oordeel. Wij m o e t e n vallen, neervallen als het blad van de boom, die val in de dood! Niets is er onzekerder van het leven, en niets is er zekerder dan de dood. Och, wie zijn we? Wat zijn we? Een rukje van de wind en we vallen neer. Stervelingen,

dat zijn we. Meer niet, ook al leven we alsof we hier eeuwig zullen blijven. Ook al denken we nog niet één uur aan de dood. Wij allen vallen af als een blad, maar we vallen niet in 't niet als een blad. We verteren niet als een blad. Want we hebben een onsterfelijke ziel. Daarom is ons afvallen niet alleen een verdwijnen, maar tegelijk een verschijnen. Verschijnen, namelijk voor God de Rechter, als de boeken worden geopend.

En de oorzaak van dat vallen als een blad? “Onze misdaden”, zegt Jesaja. Wij zijn de bladeren, onze misdaden zijn de wind. Onze misdaden slepen ons haar het graf.

We lijden aan de ongeneeslijke ziekte der misdaden; en misdadigers moeten sterven. Zij hebben zelf om dat vonnis gevraagd.

Wat zijn dat, misdaden? Is dat moord, of diefstal of echtbreuk? Dan zouden de rijke jongelingen niet behoeven te sterven. Neen, misdaden, dat is al wat niet is gedaan tot eer van God. Dan is alles mis gedaan, dan zijn zelfs de gerechtigheden een wegwerpelijke kleed. Er is eigenlijk maar één misdaad, nl deze :

"Gij hebt God niet verheerlijkt". Dan heeft zelfs de beste daad het doel gemist.

Daarom moet het blad vallen. Het heeft zichzelf door de misdaden losgescheurd van de Levensbron. Geschapen om te leven voor God, met God en bij God, maar het blad van het mensenleven moet loslaten, omdat het zelf losgelaten heeft. Niet de Schepper, maar de mens zelf heeft de dood in de wereld gebracht.

Zo moet onze dood onze schuld worden. Eigen schuld, eigen schuld. Zo moeten we worden wat we zijn, misdadigers. En wie een misdadiger is geworden, die moet sterven. Die moet z'n eigen vonnis tekenen. Zijn dood wordt zijn schuld. Zij leren sterven, voordat ze sterven.

Sterven voor Gods wet, sterven voor Gods recht, sterven voor God. Dood voor God. Doch wie zo mag sterven voordat hij sterft, hij zal niet sterven wanneer hij sterft. Want voor misdadigers heeft God Zelf een eeuwig genadewonder bereid. Dat wonder ligt in Hem, Die met de misdadigers is gerekend. Hij stierf voor misdadigers. Hij moest God, de Levensbron, loslaten, opdat er leven zou zijn voor stervenden.

Dat we dan de sprake verstaan van het vallend blad. Om geen rust meer te kunnen vinden voordat we die stervende Christus gevonden hebben. En Hij laat Zich nog vinden. Door misdadigers!

Ds. F. Bakker (1919 – 1965) , uit : Het eeuwige Woord, deel 3.

In een paar weken tijd zijn er in de wereld veel veranderingen opgetreden. De aanslag door Hamas en de reactie van Israël daarop brengen heel de mensheid in beweging. Je moet dan toch wel heel erg denken aan het woord van Johannes : "Het einde aller dingen is nabij gekomen."

Voeg daarbij de ontwikkelingen in ons eigen land-wat zal de uitslag van de verkiezingen laten zien?

Het Woord van Jezus is heel actueel : Waakt dan!

In de nieuwe rubriek "Psalmen liederen van het leven" is vorige keer per abuis al het tweede deel geplaatst. In dit nummer vindt u dan de inleiding, en een meditatie over Psalm 1. Ik wens u veel zegen toe in de overdenking van de verschillende artikelen in dit nummer.

Ds. J.P. Boiten

In Memoriam voor een vriend

Rust nu maar uit – je hebt je strijd gestreden;

Je hebt het als een moedig man gedaan. Wie kan begrijpen, wat je hebt geleden? En wie kan voelen, wat je hebt doorstaan?

Rust nu maar uit – je taak is af gekomen; vandaag heeft God de kroon op 't werk gezet

dat je eenmaal in Zijn kracht hebt ondernomen,

de zin was af. God heeft een punt gezet. Maar 't valt ons moeilijk om de zin te vatten

van 't zwijgen van je laatste harteklop. Misschien alleen maar dit : de afgematten en moeden varen als met arendsvleuglen op...

(Jesaja 40 : 31)

Nel Benschop, uit : Een vlinder van God

Waar is Jezus? (7)

In de woestijn.

Jezus heeft een melaatse gereinigd. Na dat wonder gebiedt Jezus die man om te zwijgen. Hij moet dit aan niemand zeggen, maar naar de priester gaan om zich te laten onderzoeken of hij werkelijk genezen is. Maar toch wordt dit wonder wijd en zijd bekend. Na de vorige genezingen kwam er in deze zegen voor de melaatse een dimensie bij: Jezus heeft van die smekende melaatse de plaag over genomen. "Om de overtreding Mijns volks is de plage op Hem geweest", Jesaja 53 : 8. Via het onderzoek van de priesters wordt vastgesteld dat Jezus meer is dan Mozes. Hij neemt de plaag uit Israël weg. Duidelijk bewijs dat Hij de beloofde Messias. Nu wordt er des te meer over het optreden van Jezus gesproken. En vele mensen komen samen om Jezus te horen en door Hem genezen te worden. Maar Jezus vertrekt dan in de woestijn, Lukas 5 : 16. Hij laat Zich door die toenemende aandacht van de mensen niet leiden. Zijn populariteit neemt menselijk gesproken toe. En in de politiek is dat een belangrijk punt! Maar voor Jezus niet; Hij heeft een ander doel. Daarvoor trekt Hij Zich terug in een eenzame plaats. De woestijn is een belangrijk thema in de Bijbel. Het is de plaats waar God wonderen doet. In de stilte spreekt Hij. Daarom lezen we ook dat Jezus daar in de woestijn bidt. Hij zoekt het Aangezicht van Zijn Vader. Wat heeft Jezus als mens veel te verwerken! In alle gebeurtenissen ziet Hij de leiding van God. Hij moet gedurig Zich richten op de hand van Zijn Vader. Wanneer is Zijn ure gekomen om het

lijden te volbrengen? Hoe moet Hij het volk duidelijk maken dat Hij meer is dan een groot Profeet? Op welke manier moet Hij Zijn onderwijs geven zodat het aan de mensen bekend wordt dat het Jezus niet (slechts) gaat om mensen die komen om zich door Hem te laten genezen? Jezus moet immers aan de eis van Zijn Vader voldoen, om zich als het zoenoffer te geven? Hij wil Zich blijvend inzetten om als Borg voor al de Zijnen de schuld te verzoenen. Populair zijn vanwege Zijn tekenen is niet het doel. Jezus zoekt erkenning dat Hij de Beloofde is. Dat Hij als de Zoon van God wordt erkend Die alleen bevoegd en bekwaam is om de zaligheid te verwerven. Al wat Jezus tijdens Zijn omwandeling op aarde doet wordt gedragen door Zijn gebed. In biddende gemeenschap met God verricht Jezus Zijn wonderen. In Gethsemané bidt Hij om de lijdensbeker te aanvaarden met Gods wil. Vandaar dat het verblijf in de woestijn onmisbaar is voor de Heere Jezus. Is het een plaats waar wij ook zijn te vinden?

H.I. Ambacht, Ds. J.P. Boiten

2 Korinthe 4:7a: "Maar wij hebben deze schat in aarden kruiken" (deel 1)

"Maar wij hebben deze schat in aarden vaten"; zo is dit woord ons bekend. Zo zit het in ons hoofd van oudsher. Van klei gebakken, goedkope kruiken waren dat waarin bijv. allerlei etenswaren werden vervoerd. "Aarden vaten" zou je kunnen noemen: "breekbaar verpakkingsmateriaal".

"Maar wij hebben deze schat in aarden vaten". Dat is ten 1ste een woord, dat ons verbaast (je verwacht dat niet); dat is ten 2^e een woord dat ons verblijdt (Jezus Christus was in de wereld als een zwak mens); en dat is ten 3^e een woord dat ons versterkt (je hoeft geen grote reus te zijn in het geloof, maar een soms bange knecht te zijn is genoeg). Het is een woord dat ons verbaast. Dit zou je zelf zo niet hebben bedacht. Dat zoiets kostbaars als het evangelie in zoiets kwetsbaars als een zwak mens door de wereld zou worden rondgedragen.

Paulus heeft het hier over zichzelf. Hij is die kwetsbare kruik. Maar hij maakt het tegelijk breder. Over "wij" en over "ons" heeft hij het. Hij bedoelt daar alle christenen mee. Allen die van Christus zijn ondervinden dat ook. Ook in ons vertoont Christus Zijn kracht. Maar wij zijn maar uit de klei getrokken mensen, zwakke mensen.

Een kerk waarin God zich laat vinden, hoe ziet die er uit? Dat is in ieder geval een plaats waar er kwetsbare kinderen en waar er veel gehavende mensen zijn, omdat God Zijn macht en schoon-

heid bij voorkeur in wat arm en zwak is verbergt.

Nietsche moest daar niets van hebben. Hij bedacht het begrip "Übermensch". "Je moet niet zwak zijn", vond hij, "Maar sterk!" Hij verafschuwde wat de kerk de mensen leert: dat je als je gelooft kwetsbaar en nederig bent. En willen wij dat, een breekbare kruik zijn waar God de schat van Zijn woord in bewaart?

Wat zijn onze schatten? Onze kinderen zijn onze schatten en onze gezondheid en onze welvaart en onze beschaving en onze cultuur en vanzelfsprekend het geld dat wij hebben gespaard.

Je schatten berg je zo goed mogelijk op. Je kinderen laat je niet alleen de straat over gaan in het donker en je sieraden berg je op in een kluis. En de schatten van de kunst in een museum zitten achter dik glas. En in Maastricht heb je de St. Servaaskerk. Daar kun je de gouden kerkschatten zien, die voor een deel, een enkele keer op straat worden rondgedragen in een processie. Je kijkt je ogen uit in de schatkamer van de oude Servaas.

Dat is wel vreemd dat de schat van het evangelie (de eigenlijke schat van de kerk) niet in een gouden schrijn zit, maar in het meest kwetsbare materiaal dat je je voorstellen kunt: in een zwak, zondig mens.

Wij zijn altijd druk met onze schatten veilig te stellen. Maar met God is dat anders. Hij behoeft Zijn bezit niet veilig te stellen. Hij zegt: "Van Mij is de wereld en al wat zij bevat. Ik ken al de

vogels van de bergen en het wild van het veld is van Mij”.

Wij hebben een rijke God. Hij behoeft zichzelf niet te beschermen, maar Hij geeft in de komst van de Heere Jezus in deze wereld zichzelf aan ons weg.

In het evangelie van het kruis en de opstanding van Christus geeft Hij zichzelf aan ons prijs.

In dit hoofdstuk gaat het daar ook over. Dat de Heere Jezus wordt gepredikt in de wereld. Als getuigen van het licht zijn Paulus en de andere apostelen door de wereld gegaan.

Ze hadden het niet over zichzelf. “Kijk eens wat een ijverige getuigen wij zijn!”

Maar ze hadden het alleen maar over de Heere Jezus tegen wie God in de stille eeuwigheid al had gezegd: “Zie Je die gebroken wereld met die gebroken mensen? Jij moet naar die wereld toe gaan”. En de Zoon vond het goed.

Dat is het kostbare evangelie en de grootste schat van Gods kerk. Groter rijkdom is er op de hele aarde niet te vinden. Daarmee trekken gebrekkige knechten, broze mensen, van land tot land en van stad tot stad.

God neemt daar een risico mee. Wij doen onze schatten in een ijzeren kistje met een zwaar slot. Maar de schat van God legt Hij in breekbare mensen. Dat is op zichzelf al iets vreemds. Dat verbaast ons.

Maar daar komt nog wat bij. Niet behoedzaam, zoals wij met onze schatten, gaat God daar mee om. Maar Hij stelt Zijn broze kruiken bloot aan een harde wereld. Ruw gaat Hij er schijnbaar mee om.

Paulus weet daar over mee te praten. Aan nogal wat gevaren stelde zijn Meester hem bloot. Hij vertelt in het kort iets van wat hij meegemaakt heeft. Vaak moest hij vluchten en werd hij verdrukt. Meer dan eens zat hij gevangen. Honger, dorst en kou teisterden hem. Men heeft hem gezeseld en geste-

nigd zodat hij voor dood bleef liggen.

Hij heeft het overleefd, maar gebroken is hij er uit gekomen. Geen succesverhaal werd het. Overal in de gemeenten was er kaf onder het koren.

Praatjesmakers stonden er overal op die het drukker hadden met zichzelf dan met Christus.

Paulus zegt daar achteraf van, dat God hem dit liet overkomen.

En er was iets dat hem heel zijn leven achtervolgde en terneergedrukt heeft, een doorn in het vlees. Paulus vult dat verder niet in. Expres niet, denk ik. Opdat wat wij hebben te dragen er ook onder valt.

Paulus moet het doen met “Mijn genade is u genoeg”. Hoe zou dat geklonken hebben? Ook als een bevel. God verheft a.h.w. Zijn stem: “Ik heb je geroepen en je Mijn apostel gemaakt. En daar red je het mee”. Dat is net zoiets als dat God tegen ons zou zeggen: “Ik heb je geroepen en je bent gedoopt en Ik heb voor jou getekend en jou voor Mijn rekening genomen en zo blijf jij staande!” Dat is dus geen gevoel: “Mijn genade is u genoeg”; maar dat is dat je leeft bij wat God van je zegt: “Ik heb je geroepen en ik houd Mijn knechten de handen boven het hoofd!” Hij gebiedt het ons: “Mijn genade is u genoeg!”. Maar Hij beveelt het ons niet alleen maar, maar Hij brengt het ook met een zachte stem aan ons hart: “Mijn genade is u genóég”. Je staat met je rug tegen de muur. En hoe het dan klinkt! “Mijn genade is u genóég”. En genoeg is genoeg.

Maar wij hebben deze schat in aarden vaten”. Waarom stopt God Zijn evangelie in een breekbare kruik en in een zwak mens? Het antwoord is: “Om ons zo, met wat wij zeggen en met heel ons leven, een getuige te doen zijn van Zijn genade”.

Langerak, ds. J.A.H. Jongkind

ALS EEN GESPEEND KIND (5)

“Mijn ziel is als een gespeend kind in mij.”

Psalm 131 : 2

Hoe wordt hij gespeend?

Er is ook een overeenkomst in de wijze waarop gelovigen gespeend worden en wel bijzonder in drie opzichten.

a) in de eerste plaats wrijven velen, als ze een kind willen spenen, alsem op de tepel of iets anders wat bitter of onaangenaam smaakt. Zo krijgt het kind een afkeer van wat het vroeger zo graag dronk. Zo zorgt de bittere smaak ervoor dat het kind zich afkeert van de borst. Welnu, hierin is de ziel van een gelovige als een gespeend kind. De natuurlijke mens ligt aan de borst van het schepsel, want hij vindt al zijn vreugde in zinnelijke dingen en smaakt slechts het aardse. Als de Heere genade in een hart wil werken en een ziel met Zich wil verzoenen, speent Hij die altijd eerst van de wereld. 'Hoor, o dochter, en zie, en neig uw oor; en vergeet uw volk en uws vaders huis. Zo zal de Koning lust hebben aan uw schoonheid'(Psalm 45 : 11, 12). Dit maakt bekering zo moeilijk: het hart moet van het schepsel afgetrokken en op God gericht worden. in de val hebben we ons namelijk van God naar het schepsel gekeerd. In het werk van de bekering wordt het hart weer van het schepsel naar God gewend.

Ik zei dat dit moeilijk is, want het schepsel is niet genegen om zich af te keren van de borst van vleeselijke vreugde waar het zo lang zulke zinnelijke genoegens heeft ingedronken. Daarom wrijft de Heere, als Hij een ziel wil spenen van de dingen hier beneden, alsem op de borsten van al onze geneugten en maakt Hij al onze vreugde bitter. Dan

zullen we vreugde zoeken en die niet vinden.

Zo handelde God met de verloren zoon. De gelijkenis van de verloren zoon dient om ons de staat van elk natuurlijk mens te laten zien.

In Lukas 15 :14 wordt gezegd: 'Als hij het alles verteerd had, werd er een grote hongersnood in datzelfde land'. Die bracht hem weer terug in het huis van zijn vader (vs 20).

God is nooit beter voor ons dan wanneer het schepsel het bitterst voor ons is: 'Hij zal de goden der aarde doen uitteren; en een iegelijk uit zijn plaats zal Hem aanbidden'(Zefanja 2 : 11). Zo handelde God met Israël. "Ik zal uw weg met doornen betuinen...dat zij haar paden niet zal vinden'. Wat dan? 'Dan zal zij zeggen : ik zal heengaan en keren weder tot mijn vorige Man, want toen was mij beter dan nu'. (Hosea 2: 5, 6)

God heeft twee doornhagen waarover de Schrift spreekt. De haag van Zijn bescherming, waarover u leest in Job 1 : 10: 'Hebt Gij niet een betuining gemaakt voor hem, en voor zijn huis, en voor al wat hij heeft rondom?' En de haag van beproeving, waarover u hier leest 'Ik zal haar weg met doornen betuinen.'

Welnu, de Heere maakt gebruik van deze beide doornhagen. Hij gebruikt de haag van Zijn bescherming om Zijn volk voor gevaar te bewaren en de haag van Zijn beproeving om dwalenden een halt toe te roepen. Hij gebruikt de haag van Zijn bescherming om hen in Gods weg

te houden en de haag van Zijn beproeving om hen van de weg van de zonde te houden. Hij gebruikt de haag van Zijn bescherming om hen voor lijden te bewaren ende haag van Zijn beproeving om hen te weerhouden van de zonde en hen te doen weerkeren.

Zo was het hier ook bij Israël. God had haar weg met doornen betuind, zodat

ze haar paden niet kon vinden en haar boelen niet kon treffen. Toen riep ze uit: 'Ik zal heengaan, en keren weder tot mijn vorige Man, want toen was mij beter dan nu.'

*Mattheüs Meade,
uit : 'In stilheid en vertrouwen.'*

Veelzeggende Woorden (3)

Evangelie

We richten ons dit keer op het woord evangelie als het derde veel-zeggende woord met een Bijbelse betekenis, dat ons aanspreekt op onze verantwoordelijkheid. Hoezo verantwoordelijkheid zou u kunnen denken, evangelie gaat toch over een goede, blijde boodschap en daar draag ik toch geen verantwoordelijkheid voor? We zullen zien. Het valt op dat de meest bekendste begrippen het verst bij ons afstaan. Dan denken we hun betekenis te weten, maar bij nader inzien komen we erachter dat het voor ons een versleten, niets zeggend begrip is geworden. Zou dat soms ook met het woord evangelie het geval kunnen zijn, of is het een soort van wijkwastwoord geworden dat we overal opplakken en voor gebruiken. Maar dan heeft het woord evangelie zijn kracht verloren en verstomd het. Ziet u dat het evangelie met onze verantwoordelijkheid te maken heeft: hoe gebruiken wij en waarvoor gebruiken wij dat woord? Het woord moet opnieuw door ons gebruik herboren worden, zodat het weer een krachtig woord is en mensenlevens veranderd en vernieuwd. We moeten de verlossing en bevrijding van Jezus' evangelie voor onze tijd weer

ervaren. Laten we een poging wagen. Ik wil opmerken dat het woord te maken heeft met een blij bericht, een goede tijding. In de heidenwereld was het evangelie een blijde boodschap, omdat iemand zijn loon ontving waarvoor hij had gewerkt, of het was een blij overwinningsbericht voor soldaten aan het front. Maar het was ook verheugend nieuws als er een politieke oplossing was gevonden voor staatsmoeilijkheden, of zomaar wanneer een persoon verblijd was om een bepaalde reden. Dan werd er uit dankbaarheid een offer gebracht aan de goden, die dat goede bericht hadden gegeven. Je kunt je afvragen waar mensen in onze tijd blij van worden en aan wie zij daarvoor hun dank geven? Is het bij een geboorte? Maar aan wie geven de mensen dan hun dank? Misschien is het goed om daar zelf even over na te denken en het voor u persoonlijk in te vullen. Aan wie offert u en waarom?

In het woord evangelie, blijde boodschap, zit het woord bode van een ondergeschikte werknemer die een boodschap van zijn werkgever over-

brengt. Die werknemer voert de opdracht van zijn werkgever uit daarvoor is hij aangesteld, hij doet wat van hem gevraagd wordt dat is zijn werk. Een aannemer bouwt het huis zoals die door de architect is uitgetekend en gebruikt het materiaal uit het bestek, zo krijgt de boodschap van de architect een vorm en aanzien. De aannemer en de bouwvakkers geven aan de woorden uit bestektekening en het bestek van het gebouw een gestalte, zodat die woorden daarin zichtbaar worden. Die woorden van bestektekening en bestek vragen altijd de aandacht, zij vragen dat met klem anders kunnen zij geen gezicht geven aan het gebouw. Er ligt dus ook iets in van een waarschuwing dat wijst op een reëel gevaar als men zich niet aan de voorschriften houdt dan wordt het met het gebouw niets. De boodschap in wat voor een vorm dan ook vervat, rekent op iemand die niet alleen luistert, maar ook luistert naar wat zij wil. Dat luisteren om de wil van de opdrachtgever te doen is de aanzet tot gehoorzaamheid, een bereidheid om zich te schikken naar de wil van de ander. Het houdt dus altijd een appèl in aan de bereidheid, om op gezag van de ander veranderingen aan te brengen in je eigen leven. Kijk, nu

zijn we bij de inhoud van het Bijbelse woord evangelie, de betekenis van dat woord voor onze tijd is: bereidheid tot het schikken naar de wil van Christus en veranderingen aanbrengen in je eigen leven. Door de roepstem, het appèl van Christus evangelie, worden wij een verantwoordelijk mens voor God om naar zijn wil te leven. Daardoor mogen we delen in de vreugde en blijdschap die het evangelie brengt aan mensen die kwaad hebben gedaan en hun levensdoel missen, omdat wij ego-centrisch leven en niet voor de ander. Evangelie wil zeggen: Jezus Christus neemt ons zondig leven door zijn zondeloos leven aan ons te geven. Hij de zondeloze is voor ons een zondaar geworden, opdat wij gered zijn door zijn kruisverdiensten. Kijk, dat is nu het heerlijke evangelie, een goede boodschap: de Knecht, de ander Christus is ook architect en opdrachtgever van Gods gebouw. Hij geeft aan ons de opdracht om ieder mens met zijn evangelie blij te maken door onze woorden, handelen en wandelen. Als je je daarvoor inzet brengt het een echte verandering onder de mensen. Het evangelie moet naar de mensen toe!

Ds. C. Bos, Benschop

Moedertaal

Enkele maanden geleden hebben we een bewoner opgenomen in één van de zorginstellingen die uit Amerika kwam. Hij was daar niet geboren, maar rond zijn vijftiende levensjaar naar toe geëmigreerd met zijn ouders. Vanaf dat moment was het allemaal Engels wat de klok sloeg. Op school, in de winkel, in

de kerk, de krant, de radio, overal hoorde of las hij de nieuwe taal. Aanvankelijk was het wennen, maar binnen enkele maanden sprak hij vloeiend Engels. Verder raakte hij er steeds meer geseteld. Hij rondde zijn opleiding af, vond er een baan en ook een vrouw. Engels

was inmiddels zijn levenstaal geworden; hij sprak het overal en hij dacht ook in die taal.

Alleen wanneer hij met zijn ouders sprak, gebruikte hij zijn moedertaal. Zijn vrouw probeerde ook een paar Nederlandse woorden te leren, maar toen de ouders terugkeerde naar Holland, kwam dat motief te vervallen. Zo gingen de jaren voorbij. Hij kreeg er twee kinderen. Enkele malen kwam hij over om zijn ouders te bezoeken, maar toen die wegvielen had hij in Nederland weinig meer te zoeken.

Zijn beide zoons spraken alleen maar Engels. Zij werden volwassen, kregen ook kinderen, en gingen hun eigen weg. De levensweg van de man zelf was, naarmate hij ouder werd, minder voorpoedig. Zijn vrouw kreeg kanker en kwam op haar zestigste te overlijden. Hij werd gaandeweg eenzamer. Hij leek depressief te worden. Toen een geriater hem onderzocht, bleek hij een vorm van Alzheimer te hebben. De ziekte ontwikkelde zich progressief. Zijn zelfredzaamheid werd minder, hij raakte toenemend vergeetachtig en ook zijn taalvaardigheid ging achteruit. Hij moest steeds vaker zoeken naar Engelse woorden en gebruikte steeds vaker zijn moedertaal. De situatie verslechterde dusdanig, dat hij zijn eigen kinderen nauwelijks meer begreep. Uiteindelijk besloten de kinderen hem terug te laten keren naar Nederland, in de hoop dat hij nog enige aanspraak zou hebben van taalgenoten. Zo kwam hij in een Nederlands verpleeghuis terecht, waar zijn moedertaal werd gesproken.

De moedertaal blijkt diep verankerd te zijn. Ook al is het aantal jaren dat een tweede taal wordt gesproken vele malen langer en intenser, de moedertaal zit blijkbaar toch dieper. Dat dit voor demente ouderen heel problematisch kan worden, heb ik in de praktijk vele

malen gezien. Jeugdige immigranten uit Turkije, Portugal of Brazilië leren vlot de Nederlandse taal. Maar zodra ze ouder worden en het geheugen functioneert minder, verdwijnt de aangeleerde taal en gaat de moedertaal steeds meer overheersen. Ik gebruik het soms als criterium om vast te stellen of iemand dement begint te worden.

Tweetaligheid

Tegelijk is er nog iets bijzonders met tweetaligheid in relatie tot dementie. Onderzoekers hebben vastgesteld dat het gebruik van twee talen of twee dialecten een remmende werking heeft op dementie. Denk dus aan mensen die op hun werk de ene taal spreken, maar thuis en bij familie een andere taal. Dat is goed voor ons brein. Blijkbaar houdt die permanente omschakeling van taal of dialect de hersenen soepel.

Vergelijkbaar het maar met activiteiten die op een andere manier onze hersenen prikkelen, zoals puzzelen of een denksport. Maar wanneer daarentegen de dementie toch doorzet, blijkt de tweede taal als eerste te verdwijnen en vallen we terug op onze moedertaal.

Tegen deze achtergrond is het te begrijpen dat we in de Bijbel regelmatig worden opgeroepen om onze kinderen de eerste beginselen van het geloof bij te brengen. De kleintjes kunnen nog maar nauwelijks een paar woordjes uitspreken of we leren hen al 'amen' zeggen na het gebed bij de maaltijd. Met rituelen van zingen, bidden en voorlezen beginnen we al vroeg. Jong geleerd is oud gedaan, zo luidt het spreekwoord.

Of met een variant daarop: jong geleerd is oud geloofd. Het godsbeeld dat we in de prille jaren meekregen vanuit huis en kerk, werkt door tot op hoge leeftijd. De taal waarmee het geloof onder woorden werd gebracht, blijkt soms diep verankerd te zijn. Noem het maar de

moedertaal. Psalmversjes, waarvan de betekenis in de jonge jaren volslagen onduidelijk was, schieten bij het ouder worden nog steeds te binnen. Zelfs demente ouderen, die soms nauwelijks uit hun woorden kunnen komen, zingen mee bij de weeksluiting of de zondagse samenkomst. Veel is hen ontschoten, maar de moedertaal van versjes en teksten is hen bijgebleven.

Leer de kinderen

De opdracht om de kinderen de eerste beginselen bij te brengen, behoeft ik hier niet te herhalen. We weten dat allemaal. Voor de meesten van ons ligt die tijd achter ons. De kinderen, als we die mochten ontvangen, zijn al lang uitgevlogen en gaan hun eigen weg. Hopelijk mag dat een weg zijn, die u hen van huis uit hebt meegegeven.

Tegelijk mag het ook ons gebed zijn of de Heere ons nageslacht bij het Woord wil houden of terug wil brengen.

Daarbij mogen we pleiten op Gods trouw en Zijn verbond. Hij is bij machte om verloren zonen en dochters weer terug te brengen. Soms gebruikt Hij daarvoor de moedertaal, die diep verankerd ligt.

In mijn woonplaats staat het kerkgebouw op het plein van een winkelcentrum, in de nabijheid van enkele appartementencomplexen. De bewoners daarvan, meest ouderen, behoeven de lift van het appartement maar uit te stappen en ze staan voor de deur van kerk. Met regelmatig organiseert de gemeente koffieochtenden voor ouderen uit de buurt, ongeacht of ze betrokken zijn bij de kerk. Die ochtenden worden goed bezocht. Het is voor veel eenzame ouderen een welkome afleiding. Niet zelden komt het gesprek op het verleden. Sommige ouderen blijken in hun jeugd op zondagsschool te hebben gezeten of hebben christelijk basisonderwijs genoten. Geleerde psalmversjes

blijken nog een plekje te hebben in het geheugen en komen weer bovendrijven. En wat heel mooi is, een enkele oudere heeft daardoor de weg naar de kerk weer teruggevonden.

Jezus moedertaal

We gaan er van uit dat de Heere Jezus, toen Hij opgroeide in Nazareth, Aramees sprak. Dat was, om zo te zeggen, Zijn moedertaal. Het is te beschouwen als een variant of een dialect van het Hebreeuws.

De meeste oudtestamentische Bijbelboeken zijn echter in het Hebreeuws geschreven. Waarschijnlijk spraken de farizeeën en de Schriftgeleerden Hebreeuws en deed Jezus dit ook, wanneer Hij met hen in discussie was.

We kennen de geschiedenis van Jezus uit de vier Evangelien. Het Sanhedrin neemt Hem gevangen en veroordeelt Hem tot de kruisdood. Stadhouder Pilatus bekrachtigt dit vonnis. Niet veel later zien we Jezus, sterk verzwakt, de weg opgaan naar Golgotha. Ruw wordt Hij op het kruishout gelegd en vastgeslagen. Daar hangt Hij tussen hemel en aarde als een vervloekte. Als dan ook Zijn Vader Hem verlaat, roept Hij het uit: Eloi, Eloi, Lama sabachtani.

Opvallend dat Hij deze woorden uitsprekt in Zijn moedertaal. De omstanders zullen de woorden wel begrepen hebben, maar vanwege het Aramees (dat dialect uit het onontwikkelde Galilea) maken ze er spottend 'Elia' van. Maar voor Jezus was juist deze taal, die Jozef en Maria Hem hadden geleerd, de meest basale verwoording om Zijn diepe nood bij de Vader neer te leggen. En dat was ook genoeg. Want de zon brak weer door en Zijn offer werd aanvaard.

Dr. A.A.Teeuw, Ridderkerk

Psalmen liederen van het leven

In deze nieuwe rubriek wil ik uw aandacht vragen voor de Psalmen als liederen van het leven. Al duizenden jaren zingen mensen de Psalmen en laten die op zich in werken. Gelovigen treffen hierin de leiding van God aan met hun leven en laten zich er door bemoedigen. Ook lezen we op verschillende plaatsen in het Nieuwe Testament van Jezus dat Hij met de Psalmen leefde. Maarten Luther begon in 1512 zijn openbare optrede met de Psalmen uit te leggen. Na hem zijn vele theologen en gemeentelieden naast andere mooie liederen geïnspireerd door de Psalmen. Samen met gezangen die de gemeente al van ouds zingt hebben de Psalmen een belangrijke plaats in de eredienst. Dat komt omdat de dichters van de Psalmen openlijk hun gevoel van pijnlijke gedachten over verdriet en dankbare uitingen van ondervonden zegen onder woorden weten te brengen. Zij hebben hun ervaring van het leven verwerkt en opgeschreven van wat zij hebben beleefd. Zij voelde vaak verwarring over wat zij meemaakten, net als wij. Zij hebben net zoals wij gefaald en verloren de moed en ze durfden niet meer verder te gaan, dat kennen wij ook, toch? Maar dwars door alles heen laten de Psalmen ons het leven zien, zoals het echt is. Het hele drama van het mens-

zijn wordt weerspiegeld in dit kleine Bijbelboek. Dit boek geeft ons midden in ons leven moed en hoop op God, die door Jezus Christus onze God en Vader is en van ons leven afweet. Daarom zijn de Psalmen liederen van het leven.

Psalm 1

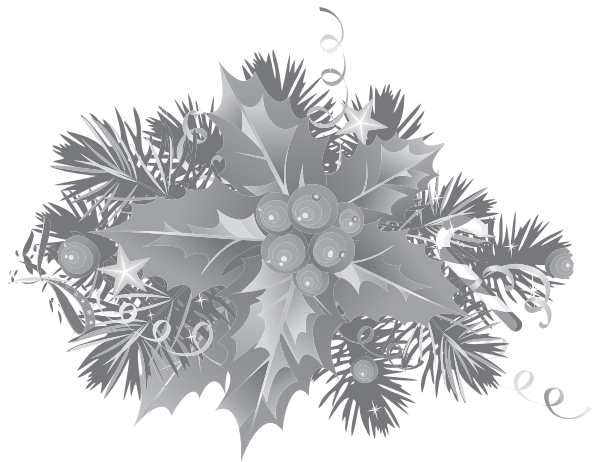
Het lied van het leven gaat in Psalm 1 over verborgen schatten. We lezen daarover in vers 2: 'maar die zijn vreugde vindt in de wet van de Heere en Zijn wet dag en nacht overdenkt.' Over wie zegt de psalmdichter dit? Over mensen die de wet, dat is het onderwijs van de Heere beminnen en zichzelf zien als mensen die door genade bij Gods volk behoren. Het zijn mensen die zich erin verheugen om zich onder rechtvaardige gelovigen te begeven en voelen dat niets boven deze zegen uitgaat. Het is de genade van Jezus Christus die hun van de brede weg op de smalle weg in het leven met God heeft gebracht. Net als de psalmist weten gelovigen dat luisteren naar God in de Bijbel de sleutel is om van het leven te genieten. Als je vreugde wil, als je echt iets wil bereiken, geef dan voorrang aan de Bijbelstudie. Laat je door de Bijbel onderwijzen in de wegen van de Heere om met Hem te wandelen door het leven. Neem daar rustig de tijd voor en lees de Bijbel op stille momenten. Bidt of de Heilige Geest uw geest wil leiden om de schatten van de Bijbel te ontdekken. Dan ontdek je dat Gods Woord vol is van verborgen schatten en erop wachten om opgegraven te worden.

Ds. C Bos, Benschop

Bestelling kerstnummers

Kerst lijkt nog ver weg, maar komt toch al weer snel dichterbij. Het kerstnummer is altijd een speciaal nummer. Een heel aantal gemeenten bestelt jaarlijks het kerstnummer om uit te delen op kerstmiddagen, of bij een kerstdienst in de gemeente. We willen u vragen om voor d.v. 10 december door te geven hoeveel nummers u wilt bestellen en naar welk adres deze bestelling verstuurd kan worden. U kunt dit doorgeven via info@krachtnaarkruis.net

De ledenadministratie

Colofon

Dagelijks bestuur van de stichting:

Ds. C. Bos, voorzitter,
PKN (hervormd) Benschop
Ds. J.A.H. Jongkind,
PKN (hervormd) Langerak
Dhr. M.C. Paul, penningmeester,
PKN (hervormd) Dirksland
Ds. A. Snoek, secretaris,
PKN (hervormd), Kesteren
Ds. J.P. Boiten, eindredacteur,
Christ. Geref., H.I. Ambacht

Eindredacteur:

Ds. J.P. Boiten, Antoniuslaan 53,
3341 GA Hendrik Ido Ambacht,
Tel. 078 2000 512
Tevens adres voor kopij.
E-mail: j.p.boiten@solconmail.nl

Medewerkers:

Ds. J. Belder,
PKN (hervormd) Harskamp
Mevrouw M.A. Tanis,
Christ. Geref., Goedereede
Dr. A.A. Teeuw,
PKN (hervormd), Ridderkerk

Abonnementen:

Dit blad verschijnt in de eerste week van elke maand (10 maanden van het jaar).

Alle chronisch zieken kunnen dit blad gratis ontvangen; de abonnementsprijs is € 10 per jaar; het banknummer is: NL40 INGB 0000 9389 39 ten name van Stichting Kracht naar Kruis te Den Haag; mailadres voor algemene berichten info@krachtnaarkruis.net

Opgave nieuwe abonnees en adreswijzigingen aan:

abonnee@krachtnaarkruis.net of
ledenadministratie Kracht naar Kruis,
Philipshoofjesweg 15, 3247 XR te
Dirksland.

Alle informatie over KNK kunt u vinden in www.krachtnaarkruis.net